

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA THƯ VIỆN – THÔNG TIN**

**NHU CẦU TIN VÀ KHẢ NĂNG ĐÁP ỨNG NHU
CẦU TIN CỦA PHÒNG TƯ LIỆU–THƯ VIỆN
ĐÀI TIẾNG NÓI VIỆT NAM**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

GIẢNG VIÊN HƯỚNG DẪN: Th.s Nguyễn Tiến Hiễn
SINH VIÊN THỰC HIỆN: Phạm Thị Hương
LỚP: TV39B

HÀ NỘI - 2011

MỤC LỤC

	Trang
LỜI NÓI ĐẦU	3
Chương 1: Khái quát về Phòng Tư liệu – Thư viện Đài Tiếng nói Việt Nam	8
1.1 Quá trình hình thành và phát triển	8
1.2 Chức năng – nhiệm vụ.....	8
1.3 Nguồn lực thông tin.....	10
1.4 Đội ngũ cán bộ thư viện	16
1.5 Trụ sở và trang thiết bị	17
Chương 2: Nhu cầu tin và khả năng đáp ứng nhu cầu tin của Phòng Tư liệu – Thư viện Đài Tiếng nói Việt Nam	19
2.1 Khái niệm	20
2.1.1 Khái niệm nhu cầu tin.....	20
2.1.2 Các nhân tố ảnh hưởng đến nhu cầu tin	21
2.2 Ý nghĩa việc nghiên cứu nhu cầu tin tại Phòng TL-TV ĐTNVN	24
2.3 Các nhóm người dùng tin tại Phòng TL- TV ĐTNVN.....	24
2.3.1 Cán bộ lãnh đạo, quản lý.....	27
2.3.2 Phóng viên, Biên tập viên, Phát thanh viên.....	28
2.3.3 Thành phần khác.....	29
2.4 Đặc điểm nhu cầu tin của người dùng tại Phòng TL-TV ĐTNVN	29
2.5 Thói quen sử dụng thông tin của người dùng tin tại ĐTNVN.....	31
2.5.1 Tần suất sử dụng và mục đích đến thư viện	32
2.5.2 Thời gian, địa điểm đọc tài liệu.....	35

2.5.3 Mức độ sử dụng các hình thức phục vụ nhu cầu tin của người dùng tin	37
2.6 Khả năng đáp ứng nhu cầu tin của Phòng TL-TV ĐTNVN	39
2.6.1 Khả năng đáp ứng về vốn tài liệu.....	40
2.6.2 Khả năng đáp ứng về tổ chức phục vụ tra cứu.....	48
2.6.3 Khả năng đáp ứng về nhân lực.....	50
2.6.4 Khả năng đáp ứng về cơ sở vật chất, trang thiết bị.....	52
Chương 3: Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả phục vụ người dùng tin tại Phòng Tư liệu - Thư viện Đài Tiếng nói Việt Nam	55
3.1 Định hướng phát triển của Phòng Tư liệu- Thư viện Đài Tiếng nói Việt Nam đến 2015	55
3.2 Một số giải pháp nhằm đáp ứng nhu cầu tin của người dùng tại Phòng Tư liệu - Thư viện Đài Tiếng nói Việt Nam.....	56
3.2.1 Nhóm giải pháp về nguồn lực thông tin.....	56
3.2.2 Nhóm giải pháp về yếu tố con người	58
3.2.3 Đa dạng hóa các hình thức phục vụ	60
3.2.4 Tăng cường cơ sở vật chất và hạ tầng thông tin	61

KẾT LUẬN

TÀI LIỆU THAM KHẢO

PHỤ LỤC

LỜI NÓI ĐẦU

1. Lý do lựa chọn đề tài

Từ giữa thế kỷ XX trở lại đây, nhân loại đã và đang chứng kiến những thay đổi to lớn và cực kì sâu sắc trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội. Những biến đổi đó đã và đang làm thay đổi hoàn toàn cục diện của đời sống chính trị, kinh tế và xã hội trên quy mô toàn cầu. Sự vận động của xã hội loài người đang tiếp cận với một bước ngoặt vô cùng to lớn để chuyển sang một thời đại mới về chất – đó là thời đại trí tuệ mà động lực của thời đại này là cuộc cách mạng khoa học công nghệ mới. Không giống như các cuộc cách mạng trước đó, trong cuộc cách mạng khoa học và công nghệ mới lần này, thế mạnh tuyệt đối của các yếu tố sản xuất truyền thống dựa trên các nguồn tài nguyên thiên nhiên, sức lao động rẻ và dồi dào giảm dần và chỉ còn mang ý nghĩa tương đối. Trong tiến trình phát triển của xã hội, các ngành có hàm lượng tri thức cao với sức cạnh tranh đã đưa chất xám, trí tuệ và tiềm lực khoa học và công nghệ lên vị trí hàng đầu. Những yếu tố mang hàm lượng tri thức đó ngày càng nhiều, chúng được thu thập, xử lý, tổ chức thành các cơ sở dữ liệu và được khai thác như là yếu tố nguồn lực vô cùng hữu hiệu cho mọi hoạt động xã hội loài người.

Cách đây hơn nửa thế kỷ, V.I. Lê nin đã cho rằng, không có thông tin thì không thể có tiến bộ trong bất kì lĩnh vực nào của khoa học kỹ thuật và sản xuất vật chất. Chính vì vậy, thư viện với chức năng của mình, là nơi lưu trữ, tổ chức, xử lý, khai thác và phổ biến thông tin cho mọi đối tượng, mọi tầng lớp đã đóng một vai trò rất quan trọng trong tiến trình phát triển chung của xã hội. Nhưng làm thế nào để thư viện có thể thực hiện chức năng của mình một

cách tốt nhất, phục vụ thông tin cho độc giả một cách nhanh nhất và hiệu quả nhất đã và đang là vấn đề đặt ra cho các thư viện.

Đài Tiếng nói Việt Nam là đài phát thanh quốc gia, là cơ quan thuộc Chính phủ, thực hiện chức năng thông tin, tuyên truyền đường lối, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước, góp phần nâng cao dân trí, phục vụ đời sống tinh thần của nhân dân bằng các chương trình: phát thanh, phát thanh trên Internet, phát thanh có hình và báo viết. Với lịch sử hơn 60 năm, trải qua bao biến cố thăng trầm của đất nước, Đài vẫn không ngừng đổi mới bắt kịp với xu thế của thời đại khẳng định vị trí của mình trong lòng công chúng và trở thành một trong những kênh thông tin hàng đầu.

Với đội ngũ cán bộ nhân viên hơn 1000 người chủ yếu bao gồm: phóng viên, biên tập viên, phát thanh viên, cán bộ quản lý, cán bộ có trình độ cao, ... hoạt động ở nhiều lĩnh vực. Hàng ngày, cung cấp hàng trăm chương trình trên các hệ phát thanh, báo chí và truyền hình phản ánh mọi mặt đời sống, chính trị, kinh tế, văn hóa xã hội ở trong nước và nước ngoài. Với khối lượng chương trình lớn và dày đặc như vậy, việc cung cấp thông tin cho phóng viên, biên tập viên và phát thanh viên luôn là vấn đề được lãnh đạo chú trọng. Bên cạnh đó là việc thỏa mãn nhu cầu giải trí và nâng cao trình độ cho cán bộ, viên chức của Đài.

Phòng Tư liệu – Thư viện Đài Tiếng nói Việt Nam (TL - TV ĐTNVN) có bề dày truyền thống, hoạt động có nề nếp, cán bộ là những người được đào tạo bài bản, vốn tài liệu phong phú, cơ sở vật chất, trang thiết bị ngày càng được cải thiện, lãnh đạo Đài quan tâm... Đó là những thuận lợi căn bản, là nền tảng để phòng duy trì hoạt động trong suốt thời gian vừa qua. Tuy nhiên khả năng đáp ứng nhu cầu tin cho cán bộ, phóng viên của Đài hiện nay vẫn còn nhiều bất cập. Vì vậy, việc nghiên cứu nhu cầu tin trên cơ sở đó đưa ra

một số giải pháp nhằm tăng cường hoạt động của Phòng TL - TV ĐTNVN nhằm đáp ứng nhu cầu tin cho cán bộ, phóng viên của Đài là vấn đề có ý nghĩa thực tiễn.

Việc nghiên cứu nhu cầu tin của người dùng tại ĐTNVN chưa được đề cập trong bất kỳ công trình nào. Đây là vấn đề còn bỏ ngỏ. Xuất phát từ thực tế trong thời gian thực tập tại Phòng TL - TV ĐTNVN cùng với mong muốn đem đến cho bạn đọc tại đây những sản phẩm và dịch vụ thông tin tốt nhất của thư viện, em đã mạnh dạn lựa chọn đề tài:” *Nhu cầu tin và khả năng đáp ứng nhu cầu tin của Phòng Tư liệu – Thư viện Đài Tiếng nói Việt Nam*” làm đề tài khóa luận của mình. Hi vọng, khóa luận sẽ là tài liệu tham khảo để Phòng TL- TV ĐTNVN xem xét, từ đó đưa ra những định hướng hoạt động trong thời gian tới.

2. Mục đích của đề tài

Khóa luận hướng tới việc tìm hiểu nhu cầu tin của người dùng tại Đài Tiếng nói Việt Nam và xem xét khả năng đáp ứng nhu cầu tin của Phòng Tư liệu – Thư viện. Đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả phục vụ, đáp ứng ngày càng cao nhu cầu tin cho cán bộ, nhân viên tại Đài Tiếng nói Việt Nam.

3. Nhiệm vụ của đề tài

Để đạt được mục đích của đề tài, khóa luận tập trung vào các nhiệm vụ sau:

- Tìm hiểu chức năng, nhiệm vụ và hoạt động của Phòng Tư liệu- Thư viện Đài Tiếng nói Việt Nam.
- Khảo sát và đánh giá nhu cầu tin của người dùng tin.

- Nhận xét, đánh giá mức độ thỏa mãn nhu cầu tin của Phòng TL- TV ĐTNVN.
- Đưa ra các giải pháp tăng cường hoạt động thông tin thư viện tại Đài Tiếng nói Việt Nam.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Khái niệm nhu cầu tin khá rộng, nhu cầu đọc là dạng tiêu biểu của nhu cầu tin. Hiện nay, nguồn lực thông tin tại Phòng TL- TV ĐTNVN phần lớn là tài liệu in ấn; người dùng tin chủ yếu là cán bộ lãnh đạo quản lý, phóng viên, biên tập viên, phát thanh viên... chủ yếu sử dụng ấn phẩm. Vì vậy để phù hợp với tình hình thực tế và đối tượng nghiên cứu, khóa luận đề cập đến các vấn đề sau:

- Nhu cầu tin của người dùng
- Người dùng tin trọng tâm là cán bộ lãnh đạo quản lý, phóng viên, biên tập viên, phát thanh viên, công nhân viên.
- Toàn bộ hoạt động của thư viện từ 2006 đến nay.

5. Phương pháp nghiên cứu

Phối hợp hệ thống các phương pháp nghiên cứu nhằm đạt tới kết quả khách quan như:

- Tổng hợp tài liệu theo hướng nghiên cứu của đề tài.
- Điều tra bằng phiếu hỏi(Ăng ket) đối với người dùng tin tại Đài Tiếng nói Việt Nam.
- Phân tích, tổng hợp số liệu đã điều tra được và số liệu lưu trữ tại thư viện.
- Phỏng vấn trực tiếp bạn đọc đến thư viện và cán bộ thư viện.

- Theo dõi số đọc mượn

6. Bố cục đề tài

Ngoài lời nói đầu, danh mục tài liệu tham khảo và kết luận, bố cục đề tài gồm 3 chương:

Chương 1: Khái quát về Phòng Tư liệu - Thư viện Đài Tiếng nói Việt Nam

Chương 2: Nhu cầu tin và khả năng đáp ứng nhu cầu tin của Phòng Tư liệu - Thư viện Đài Tiếng nói Việt Nam

Chương 3: Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả phục vụ người dùng tin tại Phòng Tư liệu - Thư viện Đài Tiếng nói Việt nam

Mặc dù có nhiều cố gắng song do lần đầu làm quen với nghiên cứu và chưa có nhiều kinh nghiệm thực tế, khóa luận không thể tránh khỏi những thiếu sót về nội dung cũng như hình thức trình bày. Em rất mong nhận được ý kiến đóng góp từ phía thầy cô và bạn bè để khóa luận được hoàn chỉnh. Qua đây, em cũng xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới Thầy giáo, Th.s Nguyễn Tiến Hiên cùng các cô, các anh chị đang công tác tại Phòng Tư liệu- Thư viện Đài Tiếng nói Việt Nam đã tạo điều kiện thuận lợi giúp đỡ em hoàn thành khóa luận này.

Em xin chân thành cảm ơn!

Tác giả

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đài Tiếng nói Việt Nam, 60 năm Đài Tiếng nói Việt Nam (1945 – 2005), H.
2. Hoàng Thị Thu Hương(1998), Nghiên cứu nhu cầu tin của sinh viên tại Trung tâm Thông tin tư liệu Khoa học & Công nghệ Quốc gia: Luận văn tốt nghiệp, Đại học Văn hóa Hà Nội, Hà Nội.
3. Lê Văn Việt. Cẩm nang nghề thư viện/ Lê Văn Việt.- H.: Văn hóa thông tin, 2000.- 630tr.; 19cm.
4. Lưu Thanh Mai(2001), Nghiên cứu nhu cầu tin ở Trung tâm nghiên cứu Bắc Mĩ trong thời kì đổi mới đất nước: Luận văn Thạc sĩ khoa học, Đại học Văn hóa Hà Nội, Hà Nội.
5. Nguyễn Hữu Hùng(2005), Thông tin từ lý luận tới thực tiễn, Nxb Văn hóa Thông tin, Hà Nội.
6. Nguyễn Lan Thanh – Thỏa mãn nhu cầu tự học của người đọc là góp phần xây dựng con người mới XHCN. Công tác thư viện – Thư mục_1987 _ Số 1_ Trang 22 – 31.
7. Nguyễn Tiến Hiền. Giáo trình Tổ chức và quản lý công tác thông tin – thư viện/Nguyễn Tiến Hiền.- H.: ĐHVH, 1998.
8. Nguyễn Thị Hạnh dịch, Đánh giá nhu cầu tin và yêu cầu tin đối với các cuộc điều tra mở rộng, H., Trung tâm Thông tin tư liệu Khoa học & Công nghệ Quốc gia.
9. Phòng Tư liệu – Thư viện Đài Tiếng nói Việt Nam. Báo cáo tổng kết công tác Phòng năm 2010, H.
10. Website: <http://tnvn.gov.vn/>